

LANDBOUW-ECONOMISCH INSTITUUT
's-GRAVENHAGE

B. H. Pendoek

De leeftijdsopbouw van een stationaire bevoersgroep, etc.

LANDBOUW-ECONOMISCH INSTITUUT

DEN HAAG - CONRADKADE 175 - TELEFOON 61.41.61 - GIRO 41.22.35

De leeftijdsopbouw van een stationaire beroepsgroep vergeleken met de leeftijdsopbouw van de totale mannelijke beroepsbevolking en met die van de landarbeiders

Met behulp van sterftetafels is het mogelijk een theoretische leeftijdsopbouw te maken van een stationaire beroepsgroep. Stationair wil zeggen, dat de aantallen in de verschillende leeftijdsklassen in de toekomst even groot zijn als nu het geval is voor de desbetreffende klassen.

Zoals gebruikelijk is voor de sterftetafels kan men voor de berekening uitgaan van honderdduizend levendgeborenen per jaar-klasse. Vervolgens kan worden vastgesteld, hoeveel personen er in de verschillende jaren van het beroepstraject zullen uitvallen en hoeveel er overblijven. Deze overblijvenden worden in feite rechtstreeks aangegeven door de sterftetafels. In tabel 1 is het aantal overlevenden per vijfjaarklasse aangegeven, waarbij is uitgegaan van honderdduizend levendgeborenen per jaarklasse. Hiernaast is de totale mannelijke beroepsbevolking vermeld en de landarbeidersbevolking.

Tabel 1

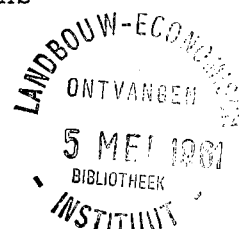
EEN STATIONAIRE BEVOLKING, DE TOTALE BEROEPSBEVOLKING EN DE LANDARBEIDERSBEVOLKING

Leeftijds- klassen	Stationaire bevolking volgens leef- tijds-kansen 1)	Nederlandse bevolking 1 jan. 1956 2) x 1000	Aantal landarbeiders ≥ 26 weken 1956 3)
15 - 19	480.968	420,3	13.253
20 - 24	478.984	399,0	10.206
25 - 29	476.522	385,3	11.056
30 - 34	473.855	378,4	10.557
35 - 39	470.637	339,2	10.321
40 - 44	466.108	328,5	10.623
45 - 49	458.885	311,1	10.071
50 - 54	447.087	284,2	10.236
55 - 59	428.360	243,5	8.892
60 - 64	400.098	206,4	7.335
15 - 64	4.581.504	3.100,9	102.550

- 1) Volgens sterftetafels gehele mannelijke bevolking 1951-1955 samengesteld.
- 2) Volgens C.B.S., mannelijke bevolking.
- 3) Volgens Bedrijfspensioenfonds voor de Landbouw. De groep 17-19-jarigen is met 5/3 vermenigvuldigd. Neemt men 5/6 deel van het aantal vaste arbeidskrachten van 15 t/m 20 jaar volgens het C.B.S., dan bedraagt dit aantal $5/6 \times 17.261 = 13.551$.

L20
108A

2288815

311.3.13
9

Bij het vormen van de stationaire beroepsgroep is dus aangenomen, dat er geen aantalswijzigingen veroorzaakt worden door toetreding of resp. afvloeiing uit en naar andere beroepsgroepen.

In tabel 2 is in de eerste plaats de procentuele leeftijdsopbouw berekend van de absolute aantallen uit tabel 1. Hiernaast is een berekening gemaakt waarbij rekening werd gehouden met het aantal militairen en schoolgaanden voor de desbetreffende leeftijdsklassen.

Tabel 2

DE PROCENTUELE LEEFTIJDOPBOUW VAN EEN STATIONAIRE BEROEPSGROEP, DE TOTALE MANNELIJKE BEROEPSBEVOLKING EN DE LANDARBEIDERS

Leeftijdsklassen	Procentuele leeftijdsopbouw inclusief militairen en schoolgaanden			Procentuele leeftijdsopbouw exclusief militairen en schoolgaanden		
	stationaire beroepsgroep	Nederlandse bevolking	landarbeiders	stationaire beroepsgroep	Nederlandse bevolking	landarbeiders
15 - 19	10,5	12,7	13,3 ⁴⁾	7,5 ³⁾	9,2 ¹⁾	12,9
20 - 24	10,4	12,1	9,9 ⁴⁾	9,3 ³⁾	10,9 ²⁾	10,0
25 - 29	10,4	11,7	10,7	11,0	12,4	10,8
30 - 34	10,3	11,5	10,3	10,9	12,2	10,3
35 - 39	10,3	10,3	10,0	10,8	10,9	10,1
40 - 44	10,2	10,0	10,3	10,7	10,6	10,4
45 - 49	10,0	9,4	9,8	10,5	10,0	9,8
50 - 54	9,8	8,6	10,0	10,3	9,2	10,0
55 - 59	9,4	7,4	8,6	9,8	7,9	8,7
60 - 64	8,7	6,3	7,1	9,2	6,7	7,2
Alle : %	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Abs.	4581,5	3295,9	102.948	4354,8	3100,9	102.550
	x 1000	x 1000		x 1000	x 1000	

- 1) Exclusief 115.000 schoolgaanden en 20.000 militairen.
- 2) Exclusief 10.000 schoolgaanden en 50.000 militairen.
- 3) Voor schoolgaanden en militairen zijn dezelfde percentages in mindering gebracht als geldend voor de totale mannelijke bevolking.
- 4) Voor de militairen zijn de percentages genomen van de totale mannelijke bevolking; voor het volgen van voortgezet onderwijs is 3% in meerdering gebracht.

Voor de stationaire beroepsgroep bedraagt het aantal jongeren van 15 t/m 19 jaar per jaarklasse 2,1%. Voor de totale Nederlandse mannelijke bevolking ruim 2,5%, tegenover 2,7% bij de landarbeidersbevolking.

Vergelijkt men ook de andere leeftijdsklassen, dan blijkt dat, behoudens vorengenoemde jongste leeftijdsklasse, de landarbeidersbevolking toch een vrij stationair karakter bezit. De geringere

aantallen in de leeftijdsklasse 20 t/m 24 jaar compenseren¹⁾ tot op zekere hoogte de hogere aantallen 15- t/m 19-jarigen. De secundaire afvloeiing na de militaire dienst speelt hierbij waarschijnlijk een rol.

Indien ook de jongste leeftijdsklasse van de landarbeiders het karakter zou moeten dragen van een stationaire beroepsgroep, dan zou het percentage 15- t/m 19-jarigen 10,5 moeten zijn. Het aantal zou dan niet 13,650 moeten bedragen, maar 10.770, d.w.z. 20% lager moeten liggen dan thans het geval is.

Interessant is het de volgende gestelde gedachte eens uit te werken, nl.: de noodzakelijke vermindering van het aantal landarbeiders in de toekomst zal geheel ten laste moeten komen van de jongste leeftijdsklasse die tot het beroep toetreedt.

Gesteld, dat deze jaarlijkse vermindering 1% zou moeten bedragen (de laatste jaren was dit 2 à 3%), dan kan voor de komende jaren de bezetting per leeftijdsklasse worden berekend. Op de landarbeiders die de volgende periode nog aanwezig zullen zijn kunnen de overlevingskansen worden toegepast, terwijl de grootte van de leeftijdsklasse van 15 - 19 jaar als sluitpost kan worden vastgesteld.

Tabel 3

Leeftijdsklassen	Overlevingskansen	AANTAL LANDARBEIDERS IN DE JAREN					
		1956	1961	1966	1971	1976	1981
15 - 19	0,99640	13.651	3.694	5.033	6.168	6.048	6.610
20 - 24	0,99514	10.206	13.602	3.681	5.015	6.146	6.026
25 - 29	0,99459	11.056	10.156	13.536	3.663	4.991	6.116
30 - 34	0,99379	10.557	10.996	10.101	13.463	3.643	4.964
35 - 39	0,99192	10.321	10.491	10.928	10.038	13.379	3.620
40 - 44	0,98793	10.623	10.238	10.406	10.840	9.957	13.271
45 - 49	0,97910	10.071	10.495	10.114	10.280	10.709	9.837
50 - 54	0,96496	10.236	9.861	10.276	9.903	10.065	10.485
55 - 59	0,94370	8.892	9.877	9.515	9.916	9.556	9.712
60 - 64		7.335	8.391	9.321	8.979	9.358	9.018
Totaal		102.948	97.801	92.911	88.265	83.852	79.659

Uit tabel 3 blijkt, dat op deze wijze wel een tamelijk onregelmatige leeftijdsopbouw zal ontstaan. Nadat voor de eerste vijfjarige periode het aantal 15- 19-jarigen zeer gering zou zijn, moet nadien het aantal jongeren weer vergroot worden.

Zou men ervan uitgaan, dat de noodzakelijke vermindering van de landarbeidersbevolking 2% per jaar zou moeten bedragen en dit wederom ten laste zou moeten komen van de jongste leeftijdsgroep, dan zou er vóór 1971 geen enkele jongere landarbeider bij mogen komen. De noodzakelijke vermindering werd dan niet eens bereikt op

245 ¹⁾ dit compenseren is uiteraard in strijd met „het stationair karakter“.

deze wijze. De leeftijdsopbouw zou in dat jaar uitsluitend bestaan uit 30- t/m 64-jarigen. In de periode van 1981 tot 1986 zouden er zelfs 11.945 jongeren van 15 - 19 jaar nodig zijn voor vervanging.

Tabel 4

DE NOODZAKELIJKE TOEVLOEIING VAN JONGEREN BIJ EEN VERMINDERING
VAN 2% PER JAAR

	Aantal landarbeiders in de jaren					
	1961	1966	1971	1976	1981	1986
Berekende grootte van de beroepsgroep	102.948	92653	83388	74049	66644	59980
Noodzakelijke vermindering (-10%)	10.295	9265	8339	7405	6644	5998
Berekende grootte voor de komende periode	92.653	83388	74049	66644	59980	53982
Werkelijke grootte 20- 64-jarigen	94.107	84197	73419	63024	52323	42037
Noodzakelijk aantal 15- 19-jarigen	-	-	30	3620	7657	11945

De gevolgen van een theoretische redenering zijn door het bovenstaande misschien iets duidelijker geworden. Globaal zou men kunnen stellen, dat, indien de noodzakelijke vermindering van de landarbeidersbevolking meer dan een procent per jaar zou moeten bedragen en men deze vermindering geheel ten laste zou willen brengen van het aantal jongeren dat toetreedt tot de landarbeidersbevolking, dit leidt tot een zeer grote verstoring van de leeftijdsopbouw.

's-Gravenhage, april 1961.

AFDELING STREPKONDERZOEK,

B.H. Perdok